

*Acta synodi provincialis, gehouden binnen
Campen den 14 ende 15 Septembris anno 1612.*

1. Up diesen synodum zin verschenen met behoerlicke credenzbrieven, als: ten 1. wt den name van min E.E. heeren die landtschap van Oeverijssell: die E. ALBERT HOFF, borgermeister tott Campen ende Gedeputierder in het collegie dieser landtschap;

wt dem classe van Deventer: D. JOANNES GOSMANNUS, dienaer des godliken wordes binnen Deventer, ROTGERUS TICHELAR tott Olst ende JOANNES ANTONIDES tott Batmen ende HENDERICK VRESEWIJCK, olderlinck der gemeente tott Deventer;

wt dem classe van Campen: D. DANIEL SAUTERIUS, dienaer des godliken wordes binnen Campen, D. HENRICUS JOANNIS tott Genemueden ende dominus GEORGIUS GOYKERUS tott Wijlsum ende die E. WIJLLEM JACUBSEN, borgermeister ende olderling tott Campen;

wt dem classe van Swolle: D. JOANNES WEDAEUS, dienaer des godliken wordes tott Swolle, D. OTTO GYSIUS tott Hasselt, D. THEODORUS WIERMANNUS tott Dalfsen ende D. DAVID CHYTRAEUS, rector ende ouderlinck tott Swolle;

wt dem classe van Steenwijck: D. JOANNES LANGIUS, dienaer des G. wordes binnen Vollenhoë, ende D. JOANNES VOSCUIL tott Steenwijck ende D. WILHELMUS LUBBERTUS SIJLV. ¹⁾ tott Steenwijckerwolt ende die E. LOEDEWICH VAN DUEREN, olderling up die Swartesluis.

2. Wt dit getal zin nha anroepunge des namens Godes gedeputirt nha des sGravenhage tho gaen omme aldaer, benefens den anderen gedeputierden bedienaren des godliken wordes van die andere provintien, bij die Ho. Mo. heeren Staten Generall tho helpen bevorderen den voertganck des nationalis Synodi, als D. JOANNES GOSMANNUS ende D. JOANNES LANGIUS. Ende is haer medegegeven eine behoerlicke credenzbrief.

3. Darbenevens so zin erwelet als praeses D. DANIEL SAUTERIUS, tott assessor D. OTTO GYSIUS, tott scriba D. JOANNES WEDAEUS.

4. Voortz so zin die acta des voerhergaenden synodi revidirt ende voorlesen ende is bevonden, dat die 3 artikell noch ten vollen niet geeffectuirt is. Begeeren derhalven, dat die broeders tott Deventer, alwaer dat collegium nu tegenwoerdich is, bij die Ed. heeren des collegii wilden anholden,

¹⁾ „Wilhelmus — Sijlv.“. Er stond eerst „Wilhelmus Lubberti“. De verandering en bijvoeging is aangebracht met andere inkt. In OO komt de naam volledig in den text voor.

darmit dieselvige artikell well moge geeffectuirt ende die predicanten ten platten lande haer tractament angaende klachteloos gestelt worden, ende dat het goede werck, bij den heeren drossen van Sallandt nu albereit angefangen, well moge bevordert ende gehandthavet worden.

5. Angaende den 7 artikell begert alsoch synodus, dat ock die broederen van Deventer wilden bij die Ed. heeren dieser landtschap anholden, dat bij expres placcaet moege verboeden worden het abuis, hetwelke, leider, ten platten lande gedaen wordt des Sondages, insonderheit als met papegoijschieten, gansetrecken, schuttienbieren, vensterneerunge, tappen under die predicatie ende dergelijcke.

6. Updat die einicheit der kercken ende insonderheit die sueverheit der lehre in diesen landen, gelick tott nog Godtloff geschiet is, moge onderhouden worden, so ist dat van einen ijderen int besonder gevraget, off hij ock etwes hadde tho seggen tegen den Catechismum ende Nederlandische Confessie, gelick dieselvigen tott noch in die kerken dieser landen zin onderhouden, sonder einige niuwe glossen darbij tho doen. So hebben sij einpaarlicken geantwordet: neen. Hetwelke ock in allen classen sall geschieden ende also int werck gestelt worden.

7. Angaende het 1. gravamen des classis van Campen, so ist dat gemonstrirt is, datt der broederen, van welkern diese quaestie voorgebracht, meijnunge niet en zij tho vragen, off die 3 vragestucken voor middelmatige ofte wesentlicke deelen des doopes tho achten zijn, maer off sie daran well doen, dat sie dieselvigen vragen achterwegen laten tegen die resolutie synodi generalis, so binnen Dordrecht anno 74 als binnen Middelborch anno 81 gehalten. So is darup geantwordet: neen. Beloven derhalve die gedeputierden des classis van Campen allen vlijtt ende nersticheit an tho wenden, dat sie haer gelickformich mogen houden haren nagebuerden kercken dit stuccke angaende ende solkes tho remonstrirn in haren consistorio.

8. Het 2de gravamen des classis van Campen is ten einde gebracht tott contentement van den predicante van Ens.

9. Up het 4 gravamen classis Campensis resolvirt synodus, dat die swaricheit hiervan, betreffende die placaten van vaste ende bededagen, so dukwils bij den schults, richteren ofte den haren thorugge gehouden worden, behoere voor die Ed. heeren die Gedeputierden dieser landtschap gebracht tho worden van den dienaren des wordts tott Deventer omme darinne tho remediirn, darmit die ware godesdienst ter tijtt voorgemelt niet moge versuemet, maer dat die placaten ter rechter tijtt mogen bestelt ende oevergebracht worden.

10. Angaende het 5 gravamen desselvigen classis, overmitz dat groeten unheill gespoeret wordt ten platten lande, datt aldaer geene scholen angestellt worden, dardoor entliken sall ontstaen ein barbarisch levent ende wesent, so begeeren die broederen des synodi, datt die broederen ter platze, dar het collegium residirt, mogen anholden bij die Ed. heeren die Gedeputierden, darmit dat bequaeme schoelmeisters up die principaleste platzen ten platten lande gestelt ende met behoorlicke gazij versien worden.

11. Angaende het erste gravamen classis Swollanae, van den licht-predigten, so resolvirt synodus alsnoch eins voor allen, dat man sich conform behoere tho houden dem artikel synodi nationalis, geholden in des sGravenhage anno 86. Darna watt angaet die abusen bij den verstorvenen, als sij begraven zin, met drincken ende zechen, so behoeren die dienaren des wordts ter platze, dar solkes geschiet, tho remonstrirn an den gedeputierden des synodi, welcke alsdan bij den heeren drosten sollen versoecken omme solke abusen wech tho nemen.

12. Angaende den staet der weduwen ten platten lande, updat nu einmall darinne moge geremediirt worden, so is in deliberatie genomen, also dat in elcken classe sall voorgebracht worden omme darup tho resolvirn ende die resolutie darvan oever tho brengen in den thokumpstigen synodo, off niet guedt zij ende behoere tho geschieden, dat die weduwen mogen genieten annun gratiae, dat is soviele tractaments, gelick hare mannen die predicanten bij haren levende in ein jahr gehadt, ende dat also die platzen van den benabeurden predicanten desselvigen classis sollen mogen bedienet worden.

13. Angaende den 3 artikell des classis van Swolle, so is guedtgefunden omme sekere consideratien, datt ein ijder dienaer, die met die generale middelen beswaret, versoeke bij die Ed. heeren die Gedeputierden darvan ontlastet tho worden.

14. Het 5 artikell betreffende, so achtet synodus unnodich tho zin, dat ein predicant, well geexaminirt zinde ende darvan attestatie vertoenet hebbende, wedderomme a novo geexaminirt worde, maer dat man behoere erstliken guede informatie tho nemen up denjennigen, sine lehre ende leventd angaende, dwelke sall in eine platze beroepen worden.

15. Angaende het erste gravamen des classis van Steenwijck, so holt synodus voor guedt, dat henforder in allen vörvallenden swaricheiden die inlandischen academien behoeren erstliken versocht tho worden, ende dat derhalven die 10 artikell synodi Daventriensis, anno 1611 geholden, niet behoere in consequentie getrocken tho worden.

16. Dewile leider up het niuwe verscheidene klachten zin hervorgebracht van ZACHARIO WOLFIO, so holt synodus alsnoch hem geheell deportirt tho zin van sinen dienste. Ende updat die executie hirvan moge int werck gestelt worden, so begert synodus, dat die broederen van Deventer wilden anholden bij die Ed. heeren die Gedeputierden dieser landtschap, alsdat haere Ed. wilde gelieven ernstliken tho schrijven an den heeren drossen van Vollenhoë, darmit einmally die platze als Blanckenham, oevervloeiende van Wedderdoperen, van sodanigen ergerliken ende unstichtelicken man moge ontlasket worden.

17. Also die broeders van Steenwijck tho erkennen gegeven, dat die predicante van Wannepervehn tott sinen hogen ouderdom gekomen, also dat hij den kerckendienst niet langer well kan bedienen ende oek geene middelen des levendes hefft, so wordt den broederen desselvigen classis uperlecht, dat sie met thodoen ende behulp der predicanten ter platze, dar het collegium residirt, bij die Ed. heeren dieser landtschap anholden, dat hij in sin ouderdom moge versorget ende versien worden.

18. Tott deputati synodi zin verkoeren D. JOANNES GOSMANNUS, D. DANIEL SAUTERIUS, D. JOANNES WEDÆUS, D. JOANNES VOSCUIL.

19. Is besloten, dat synodus in der stadt Swolle up die behoerlicke tijtt in dat thokumpstige jahr door die gnade Goedes sall geholden worden.

Eindtliken so is censura morum gehouden ende zin die broeders in vrede ende einicheit gescheiden.

DANIEL DE SOUTER, sst. praeses synodi.

OTTO GYSIUS, assessor.

JOANNES WEDÆUS, scriba synodi.